

Dagrun Hintzeová

Strach z létání

Flugangst

Bylo to teď multifunkční, nebo univerzální?

Zapomněla jsi, jak to od sebe rozlišovat, definici od definice, ale překvapit tě to nemůže, s vědou byla od počátku tahle potíž, nesprávné chování z tvé strany, však víš, ten docent s vousy a v sandálech, hned pod první domácí prací jediná věta, zato červeně, tvé první precizně formulované waterloo v nachové barvě: *Tohle není žádná vědecká práce*. Ty sis naopak myslela, že ten text bude zářit, příkladná práce, zatraceně, tolik jiskřivosti u studentky prvního semestru, místo toho ta věta napsaná nachovou barvou, dva týdny jsi doma ležela a bulila, docenta jsi pak ani nezdravila, zanedbávala jsi seminář, jako by to k něčemu bylo. Zápočet jsi ještě zvládla za jedna, jasný důkaz, že dokážeš, co po tobě chtějí, jen když si dáš tu námahu, žes to vždycky zvládala líp než ostatní, jenže tys už prostě nechtěla a stala se z tebe radši – novinářka. Nechráněné povolání, nechráněné označení, typické, že se z tebe stalo právě tohle a dodneška pořád nejsi schopná zapamatovat si definice – multifunkční, univerzální, a co všechno k tomu patří.

Ta místnost tady se v každém případě podobá úklidové komoře, deset čtverečních metrů, snad, strop stěží dva metry nad zemí. Šest dřevěných stoliček na špinavém koberci, na jedné zdi nažloutlá prosluněná olejomalba, na kterou se už ani nemůžeš podívat, aniž by ses musela rozesmát, na druhé straně řada podstavců se skleněnými baňkami a miskami. V nich různá semínka, která se vhodí v případě potřeby do baňky, a hned za zdí Hlavní nádraží v celé své kráse. Určitě použili zvukově izolační materiály, ale co zmůžou proti vlakům, které sem vrachotí každou minutu, proti silničnímu tunelu nahoře i dole?

Jakási dáma s oduševnělým výrazem drží před vchodem stráž a nejprve tě přátelsky přivítala, zatahla za tebou posuvné dveře a pak se vytasila s poznámkou, že tady nejenže budeš moct provádět své průzkumy, ale najdeš tu prý skutečný klid, a myslela to vážně – uprostřed rachotících vlaků, přímo v mezipatře dvou automobilových tunelů, v rámusu, který dělají tak jako tak lidé na nádraží. Teď tu sedíš, potlačuješ záchvaty smíchu, to jde, jen když se k obrazu otočíš zády, a pořád ještě nevíš: bylo to multifunkční, nebo univerzální?

Dáma řekla, že modlitební kobereček a korálky budou k dispozici – stejně tak ses tu mohla pomodlit otčenáš nebo absolvovat pozdrav slunci, to obojí zvládáš a hovoří to pro multifunkční, místo květinové oběti bys do skleněné baňky vhodila semena, každé semínko jedno přání, myšlenka, a na jaře bys je vysázela na sousední zelenou plochu, aby zapustily kořínky. Pamatuješ si, tehdy na tom podnikovém večírku,

vystoupili Live-Schreiber, ty ti napíšou, co si řekneš, dokonce milostné dopisy, bylas pozvaná a ani jsi nevěděla proč, ale nechalas jeden sestavit, milostný dopis šéfredaktoru Kunstovi, tak trochu z legrace, a o několik dní později ten dopis přišel, do redakce, šéfredaktor svraštil obočí a prohlásil, že motorističtí novináři by někdy měli při testovacích jízdách obdržet od výrobců aut nevyplněné šeky, jako give away. *Give away*. Ale teď, tady, u tebe, žádný nevyplněný šek není, nýbrž semínko, dýně, slunečnice nebo něco, co nikdy pořádně nevyžene kořeny do hloubky, nemluvě o tom, co vyraší nad zemí, a univerzální znamenalo vlastně naprosto neutrální, na to si teď vzpomínáš, poprvé, poprvé to zavedl Dag Hammerskjöld v hlavním sídle OSN, a převzali to po něm u Braniborské brány, v severní portiku – to všechno sis přece už dávno prostudovala.

Když opět otevřeš posuvné dveře, čeká tě dáma a její pohled, počty návštěvníků se tu nezaznamenávají, ale jsou vůbec k něčemu? Hlídá tu jednou týdně dvě hodiny, a ty uběhnou pokaždé jinak, jednou chodí jeden host za druhým, pak zas nepřijde ani noha, někdy lidé s cheeburgy, které si tu chtějí v klidu sníst, ale pak to nejde. Jestli se sem chodí muchlat teenageři, na to se neodvažuješ zeptat, ani jestli to tu není docela praktické pro narkomany nebo dealery – vtom se ona zmíní o knoflíku, sama od sebe, o tom červeném, pod stolem, který když stiskne, rozezvučí se o dvě prodejny dál u obuvníka alarm, *chrání nás tu muslim*, a ten tu pak všechno vyčistí. K nákupnímu středisku, dalšímu místu, které si chceš obhlédnout, je to jen pár kroků. Jdeš podle starého situačního plánu, který tě nejdřív zavede přímo k prodejně fanoušků Bayernu Mnichov. Někde se musela stát chyba, uvažuješ, a jestli bys taky neměla ráda tričko Luky Toniho, na noc, do postele.

Před multifunkčním nebo univerzálním dlouho existoval jen jeden typ, *kaple*. Na stadionu Schalke takovou kapli včetně oltáře zabudovali do katakomb VIP, tam by ses s novinářským průkazem dostala, ale nevíš, do jaké míry je nutné vidět všechno na vlastní oči, dobrá fotka je alfa a omega všeho, *alfa a omega*. Na olympijském stadionu ještě jednou totéž, stěny z pozlátka, nablýskaný rámeček pro křty, svatby a smrt.

To tričko si opravdu koupíš a požádáš ještě o igelitovou tašku, neutrální, ale takovou nemají a nechceš tu nikoho naštvat, tohle je severní Německo, kde fanoušci nosí jiné barvy a je tu méně katolíků. Beate Uhseová se kdysi postarala o to, aby objednané zboží chodilo domů v neutrálním balení, to je něco jiného než ten tvůj novinářský průkaz, ze začátku jsi měla pocit triumfu, když si poštovní doručovatel všiml na obálce nápisu *Svaz novinářů*, někdy jsi nechala u pokladny v supermarketu schválně spadnout na zem peněženku, abys pak na chvíli mohla položit průkaz, který z ní vypadl, na běžící pás v naději, že to na pokladní udělá dojem. Jde přece vždycky o to někam patřit.

Uvažuješ, jestli bys někdy neměla něco udělat ze sportu a kultury, třeba rozhovor s tím hřebcem Lukou Tonim, *Italian Stallion*, nemožné by to nebylo, a třeba by se mohl zasadit o to, aby se v severoněmecké prodejně fanoušků Bayernu Mnichov dostaly neutrální igelitky, když už mají v severoněmeckých modlitebnách muslimské modlitební koberečky, Beate Uhseová pocházela z Flensburgu, skutečně, možná byla protestantka, pokud vůbec, pravděpodobně spíš neutrální.

Zmuchláš igelitku v podpaždí, prodavač neví, jak by ses dostala ke svému cíli, svraští obočí, ale pak ti naznačí, kudy se jde k informacím. Tam ukáže milá dívka s logem nákupního centra na čapce a na tričku směrem ven, přes most, *tak daleko od Mallu?*, ptáš se, a dívka hned neví, co tím myslíš, a tak řekneš ještě jednou: *od nákupní galerie?* Nato ona pokrčí rameny, což je zřejmě potvrzení, a tak se vydáš na cestu přes most, a nevíš, proč tu museli postavit napodobeninu kostela, vždyť těch pravých je snad dost, a určitě hezčích než tenhle tady.

Přestože jsi přešla celý most, tašku v podpaží, a došla jsi k cíli, dovnitř jsi nevešla. V předsálí sedělo několik babek, vlasy bílé, žluté a fialové, pojídaly koláče a pily kávu, obec u nákupní galerie sem každý den pošle plechy a konvice. A babky se tak radovaly, měly s sebou dokonce vlastní šlehačku, z kabelek jim vykukovaly nevratné sifony, na které obci chybějí peníze. Nechtělaš rušit prosbou, zda by sis to tam nemohla prohlédnout, nechtěla ses dostat do situace, že by sis musela legitimovat, pokazit jim zábavu u kávy, bylo to tak lepší, scházejí se tu, když už se nikdo po nich, po Bohu nebo po ničem jiném neptá. Venku samé chodící nákupní tašky, řetězec eko-kosmetiky na ně nechá tisknout palmy, nic jiného nezbyvá, termínové kalendáře ti sedí v zátylku a zrušily neděle. Uvnitř popíjíš s babkami kávu, projekt nákupního centra je ekumenický, říkají, a to ti jako informace stačí.

Nejraději bys teď vanu ve vlastní koupelně, to je prostor ticha, který nabízí všechno, co se ústupu ze scény a pokoje a míru týče. Klímat v horách pěny, nevidět všechny ty prolákliny a výstupky, kdy to u tebe vlastně začalo, kdy se ten tvůj zadek rozhodl pro celulitidu, tričko Luky Toniho sis radši koupila XXL, aby bylo vzdušné. Mohla by sis kartáčovat lýtka a dávat si studené sprchy, používat pleťové mléko Q10 a doufat, že to pomůže, mohla by sis zase vytrhávat obočí a věnovat se mezerám mezi zuby, jen aby sis připomněla dny, kdy to ještě nebylo nutné, naopak vlastně nemyslitelné. Tehdy, to ses už vzpamatovala z té věty *Tohle není žádná vědecká práce*, odmítla jsi zdravít vousatého docenta se sandály a přestalas chodit na semináře, nemělaš ponětí o Q10 a ještě nikdy sis nekoupila hedvábnou stužku na zuby, když ses najednou ocitla v knihovně vedle něho a v tu chvíli jsi věděla, že tam odsud nechceš odejít. Večer tě k sobě nevzal domů, důvod ses dozvěděla až později: měl na posteli povlečení, za které se styděl, o kterém si myslel, že by ses na ně nikdy nepoložila, *Borussia*, a možná měl pravdu. Když jste pak spolu žili, v jednom bytě

pod jednou střechou, Borussia prohrála v poslední den mistrovství boj o titul a tys vyhledala ve skříni staré povlečení a povlékla jsi jím postel, abys ho utěšila.

U šéfredaktora Kunsta ses už naučila nedělat se vším takové okolky, milostný dopis od Live-Schreiber byl tvůj jediný kiks, o dva dny později už byl v redakci, jak řečeno – nevyplněný šek, give away. Rozešel se nato se ženou, v každém případě kvůli tobě, ale ona nakonec zůstala jen pár týdnů u přítelkyně a sestry, po přechodnou dobu chtěla ještě zůstat u něho, aby měla čas najít si bydlení poblíž svého zaměstnání. Tehdy tě poprvé napadlo, že každý hraje podle vlastních pravidel. Nechráněné povolání, nechráněné označení, s muži, s nimiž jsi dělala rozhovory, jsi později začala spát, a šéfredaktorova žena si záhy našla byt, několik týdnů ho upravovala a pak s ulehčením hlásila, že už je pryč a pro začátek objednala pohovku. Ta dorazila a zůstala jedinou noc, hned ráno šla z bytu, prý se jí ta pohovka nelíbí a připadá jí nesmyslná. Upravený byt tak zůstal neobydlený a o přechodné době už nikdo nemluvil.

Své waterloo začínáš přiměřeně, odvezeš pohovku do sběrného dvora, koupilas koberec a polštáře, přišly vhod hned po prvním interview, *láska nikdy nezanikne*, tak to přece říká apoštol Pavel, termínový kalendář zrušil neděli, ale den, kdy tě opustí, je pevně stanovený, zaznamenaný, už nikdy tohoto člověka, který s tebou večer prochází týmiž dveřmi a nic lepšího si nežádá. To je to, co víš, tahle poslední věc, v podobě povlečení nebo bývalé ženy, která to nechce mít daleko do práce.

Šetření pokračuje.

Vedle multifunkční a univerzální existuje také holistická kategorie, proto teď vstoupíš do oblasti Spirit & Mind, obtočila sis kolem sebe hebký ručník a necháváš se zahřát na 90 stupňů. Dokonce i tahle sauna k tomu patří a chce být prostorem klidu, sice bez vyznání víry nebo kávy a koláčů, místo nich vonný olej a mandala, barevné světlo v pravidelných sekvencích. Jestli se tu člověk opravdu duchovně potí, nedokážeš posoudit. Dnes je sauna pro ženy, to je ti mnohem milejší, je útěchou vidět i u jiných prolákliny a výstupky. Dbát také na duši se zřejmě stalo hospodářským faktorem, dokonce i v oáze wellness, *chci vypadat dobře, když jsem nahá*, jde o meditaci, o lidský střed, ať už je kdekoli, ať se v něm děje cokoli. Otčenáš, pozdrav slunci, květinová oběť, hlavně aby to bylo komplexně.

Tvé sousedce stojí pot na čele, zatímco upřeně pozoruje mandalu na protější stěně, na závěr by sis mohla ještě zamluvit seanci jing a jang, redakce by ji zaplatila, možná. Najednou se přistihneš, že uprostřed téhle duševní sauny myslíš na Martina Luthera, na toho sis zaručeně ještě nikdy a nikde nevzpomněla, ani při oslavách Halloweenu, přestože ze zásady neotvíráš, když u tebe zazvoní děti a hulákají, že chtějí sladké a kyselé, je ti protivné pomyslení, že by mělo stačit přetáhnout si kvůli dárkům přes obličej ošklivou plastickou masku, tříkráloví zpěváčci musí k tomu

alespoň něco předvést, těm bys otevřela, ale v severním Německu žádní takoví zkrátka nezpívají.

Proč se Luther vlastně tak snažil? Hlavní nádraží. Stadion. Nákupní galerie. Sauna. Všude plno cestujících, fanoušků, zákazníků a žen s hebkými ručníky kolem boků – na trhu přituhlo, kaple veltinského piva v katakombách VIP na něm vydává své odpustky. Ještě nikdy jsi na Martina Luthera nepomyslela, *zde stojím a nemohu jinak* – ten je prostě přibil na dveře, ty svoje regule, vyvolal nevyhnutelnou zášť a řekl, že s tímhle už nechce mít nic společného.

Noříš se do bazénu, kůže pálí. Jing a jang necháš být, stejně tak holistiku jako kategorii. Doma na sebe hodíš tričko Luky Toniho a zalezeš do pelechu. Sníš o noci, kdy jsi spala v povlečení, které mělo utěšit někoho jiného – tos byla naposledy nahá.

Ráno druhého dne už čeká Námořnický dům na tvá studia a definici, ani multifunkční, ani univerzální, už vůbec ne holistickou, nýbrž multináboženskou – což znamená, že existuje prostor, který v sobě spojuje všechno, co tak lidé k víře potřebují. Hned na kraji bible a kříž, opakovaně si kladeš otázku, jestli může člověku dělat dobře vzývat někoho, koho popravili, týranou obět, která skoro vždycky jen nastavuje tvář, stačí to jako životní princip, nezhroutí se to, když půjde o lidskou důstojnost, na tu snad věří všichni od té doby, co se hlásíme k humanismu? I na to tu mají teoretické spisy a obraz, přirozeně abstraktní, zvoucí ateisty z moře k meditaci, ti určitě nemají peníze na oázu wellness s mandalou, jim to žádná redakce nezaplatí, ale na pracovní podmínky a mzdu na kontejnerových lodích teď snad opravdu nebudeš myslet. Pohled kousek vpravo, Davidova hvězda a menora, svícen se sedmi rameny, každé pro jeden den Stvoření. Ve skříňce leží pravděpodobně svitek Tory, pokud by ji tu někdo chtěl studovat, prastarého Boha, známého i křesťanům, *oko za oko, a viděl, že je to dobré*. Přesto existuje text ve Starém zákoně, který tě jednou málem obrátil na víru: *Zapřisahám vás, jeruzalémské dcery, při gazelách a při polních laních: nebuďte a nezburcujte lásku, , dokud nebude chtít sama*.

Během svatby toho muže z knihovny, tys přece tehdy hned věděla, že nechceš odtamtud odejít, jej přednášel jeden ze svatebních svědků, *svatebních svědků*, najednou ses začala bát, že láska snad doopravdy nikdy nezanikne, a nevěstu, tu jsi ani pořádně neznala. Ale stejně jste dodnes dobrými přáteli, při svatební večeři úsměv na tvářích ostatních, *jak je to pěkné, mít hezký vztah ke svému bývalému*.

Co jsou to k čertu laně? A jak drží střecha tenhle prostor pohromadě? Vlevo za tebou dřepí ve výklenku Buddha, na toho se nikdy nesmí ukazovat nohama, to věděl cestovní průvodce před lázeňskou dovolenou, ani na práh chrámu se nesmí

vstoupit, ale co se stane, když se nevědomý Žid, katolík nebo muslim zkrátka zastaví v rámu dveří – urazí tím Buddhu? Modlitební kobereček a korálky leží v jiném výklenku, stačí pohled a každý ví, kterým směrem je Mekka, jedno, zda to pro něj něco znamená nebo ne. Vyrušují se námořníci navzájem, když se modlí současně, snášej se Píseň písní se sůrami? A nejsou stejně spíš utahaní a radši by za děvkami do přístavu, držet mši, která je všechny spojuje?

Když by se tě někdo zeptal, řekla bys místo multináboženský *eklektický*, tady se ti to stejně nelíbí, ty v supermarketu pohrdáš každým regálem s jogurty, protože se musíš rozhodnout, to můžeš nechat spadnout na zem průkaz kolikrát chceš, v tomhle ti nikdo nepomůže. Směrem k Buddhovi jsi alespoň nikdy nohama neukazovala, mladý princ, který si čtyřikrát vyjel do světa a viděl: bídu, stáří, nemoc a smrt. A nechtěl to snášet a proto prohlásil, že svět je zdání.

V posledním výklenku najdeš plápolající ornament, napůl pták, napůl člověk, nemáš ponětí, co to je, budeš se muset zeptat a potají hádáš hinduismus – možná nějaký bůh se sklonem ke sladkostem, s úplatně otevřenými slabinami? Zápočet jsi udělala u jednoho archeologa, který tvrdil, že obětoval Artemidě, u sebe v zahradě.

Hodinu chodíš mezi výklenky sem a tam, žádný námořník v dohledu, ty určitě přitahuje červená lucerna, také kontejnerové lodi zrušily neděli (nebo co může být na dnech svatého), a bezmála postrádáš dámu z Hlavního nádraží s jejím pohledem. Tady dřepí venku za pultem jen takový mrzout, má na starosti kávu, rozdělení postelí a celosvětově propojenou síť, nic víc, jak zdůrazňuje. Do místnosti samotné nikdy nevkročil, proč taky, žije na zemi a ne na lodi, svaté výklenky se každých čtrnáct dní čistí, a pozor, někdy přijde pastor, ale ani s angličtinou se tu mnoho nepořídí. Na chvíli se ti chce zaplakat nad těmi ubožáky na moři, otroky kontejnerových lodí, kteří jsou tak daleko od domova, od vlastních kostelů, chrámů a bordelů, nic jim tu nikdo nenabídne než: postel, kávu, přístup k internetu a výklenek, který se každých čtrnáct dní uklízí. Ale pořád je to práce a tvoje řešerše, a ty víš, že když se od tebe lehká ruka odvrátí, nenapíšeš už ani řádku.

Prosíš toho mrzouta, jestli bys směla na počítač, smíš a zadáš *prostor ticha* pro vyhledávání. A opravdu se objeví odkaz a nejprve tě přátelsky vítá: *galerie, meditace, modlitební zeď* – pro koho je i internet tak hlasitý, že tohle programuje? Náboženské motivy galerie ještě překonávají olejomalbu ze včerejška, jediný klik odstraní modlitební zeď, kde se zvěčnila Moni, zcela veřejně prosící a žadonící, aby ji Uwe neopouštěl. Cítíš pokušení poslat Moni mail, poradit jí, aby toho počtáře nechala být, zdvihla zadek a zašla si do lesa, taková procházka může od hoře z lásky pomoci, dokonce i návštěva kadeřnice, to znáš z vlastní zkušenosti, a když už jde o věci podstatné: proč k čertu nezajít rovnou do kostela a neprosit a nežadonit tam,

proto tu přece stojí, a ne zrovna od včerejška! Co je tohle za generaci, říkáš si, která si mailuje strach z lásky na modlitební zeď? Zanesli kvůli nim Halloween na sever Německa, namalovali Lutherovu podobiznu na bonbony, vymysleli pro ně prostory klidu, multifunkční, univerzální, holistické a multináboženské, takové náboženské pobočky, ještě zatím analogové. Co vlastně chtějí, *time-out*, *chill-out*, z čeho se tihle musí zase vzpamatovávat?

Pokud by ses přece jen při vší nepravděpodobnosti měla rozmnožovat, *za bolesti*, každou neděli nařizovat budík a tahat dítě na mši, aby se naučilo z paměti otčenáš, k tomu ještě vyznání víry a kyrie, pak ať se třeba rozhodne proti, vymění definici za definici, ale prosím, za skutečnou, ne zlehčenou *light* verzi, ne virtuálně nebo při kávě a koláčích, ne ve společnosti nějakého sponzora, ne při pocení v biosauně, kdybys opravdu měla dítě, přečteš mu pěkně od začátku celou bibli. Měla by ses ptát, jestli při tomhle tématu náhodou nepřijdeš o rozum, ale taky, jestli už jsme dávno nepřišli o všechno.

Domluvila sis termín interview, na letišti. Přestože už jsi s *kaplí* jako typem hotová, máš všechno, alfu i omegu, dobré zobrazení, ale letištní pastor tě zaujal, to je přesný opak nechráněného povolání a nechráněného označení, tak se říká někomu, kdo má na letišti kostel a u vstupních *gates* samé ovečky, které většinou ani nevědí, že jimi jsou.

Je mladší, než sis myslela, má na sobě šedivý šéfredatorský oblek a na klopě stříbrný křížek, to ti přijde tak nějak sexy. Začnete o jeho povolání, *to, co dělám, není právě en vogue*, přitom se ani nezašklebí, a ty máš najednou představu *uličníka*, což tě přiměje všechno mu hned vysypat: nádraží, nákupní galerii, oázu wellness, Námořnický dům a internet, říkáš, že nechápeš, co s tím vším, co je to za téma a kdo tě za ním vlastně poslal. On se zasměje, a ty se za chvíli směješ s ním. Lepší radu než nechat ten prostor otevřený, taky nemá, přiznává, ty se krátce rozmýšlíš, jestli máš zavést hovor i na tričko, povlečení, exmanželku s pohovkou, propadliny a výstupky na vlastním zadku, a žes k tomu všemu vždycky ráda patřila. Nevíš, co u sluhy božího jde a co už ne, ještě nikdy jsi s žádným nemluvila, kolik je v něm chlapa, dost na to, aby si všiml, že jsi zadržela dech, když jsi mu podávala ruku, svému partnerovi pro interview?

Místo toho se ho tedy ptáš, jestli se náhodou nevyzná v hinduistických božstvech, ten plápolající ornament si musíš vysvětlit, napůl pták, napůl člověk, a on říká, ano, to je symbol boha Višnu, Všeprostupujícího, a o sladkosti určitě nestojí. Odkud tohle letištní pastor ví, chytíš se hned a jsi vděčná za další téma, a on vykládá o Asii po tsunami, dva týdny tam byl jako duchovní pastýř, *duchovní pastýř*, a pak říká, že pořád někde umírají lidé, tam nahoře na palubě, když jsi ty byla ve vzduchu, se

to naštěstí ještě nikdy nestalo, přinejmenším sis toho nikdy nevšimla, pak pastora vypírají jako lékaře, co má právě pohotovost, aby se staral o duše. Prosíš ho, aby ti ještě řekl něco k tomu, co se stane, když někdo umře, co si o tom myslí, jak se to dá vydržet, když je to už za života tak těžké, někam nastálo patřit, a pak jen vyhlídka na temnotu, chlad a červy. Zažilas dva pohřby minulý rok, oba se zhroutili, přitom ti ani jeden z nebožtíků nebyl blízký, přesto jako by ses neměla čeho chytit, vlastně to bylo zvláštní, čekalas to, pod tebou se otevřela země a pak už nemělo cenu nic, žádné povolání ani průkaz, ani krása ani láska, přestože přišly zkrátka, dole čekají červi, aby sežrali lidskou pýchu, a tvou hned k tomu, to je všechno, zůstane všechno, a tys musela tak plakat, až ti to samotné bylo trapné, uvažovalas, jestli nemáš zajet na pohotovost nechat si píchnout valium.

Ani nevíš, jak dlouho už mluvíš, letištní pastor tě ještě pořád poslouchá, v jeho pohledu je něco, co neznáš, co nebylo v pohledu té dámy z Hlavního nádraží, ani v žádném jiném, když na tobě spočinul, mělo to v širším slova smyslu něco společného s teplem. Končíš v kýči, v nejhorším kliše, po němž jsi nikdy nechtěla, aby platilo, a když se odmlčíš, odkašle si. Často se setkává s lidmi, kteří se bojí létat, říká, přitom je to jediná přiměřená reakce, vždyť je to šílenství, pohybovat se tisíce metrů nad zemí, všude kolem samý plech, a motor, který může kdykoli selhat, u kormidla chybující muž, kterého člověk ani nezná, měl by se spíš ptát, co všechno ještě musí potlačovat, nakolik jsou nemocní? A jak má člověk jinak reagovat na smrt než hrůzou, nezadržitelnými slzami a přáním vpíchnout si valium, nakolik je to spíš nezdravý projev, chtít se opanovat u otevřeného hrobu?

Neumíš posoudit, zda mohou pacientovi trpícímu strachem z létání takové řeči pomoci, ale připadáš si, jako by ti z ramenou spadly hory železa, a na chvíli se vidíš u faráře v evangelické domácnosti, pět dětí kolem stolu a všechny s červenými tvářičkami, dveře velkomyslně otevřené, na sporáku vždy teplá polévka, a pro každého máš dobré slovo. V neděli ráno slyšíš zvonit budík, všech pět dětí dočista vydrbeš, pak jdete do kostela, společně se pomodlíte otčenáš, bez pozdravu slunci jako alternativa, a tvůj muž drží kázání. Nebo jízda džípem jednou z pouští, kde bydlí chudáci, sedíš za volantem, na sobě potřhané šaty, na krku křížek a směřuješ ke křesťanské škole, ke klinice, ke studni – pastor po tvém boku. Prsten na jeho ruce nelze přehlédnout. A podobně jako křížek na klopě odporuje i prsten tvrzení, že s vyznáním víry si neví rady. Jak se sem někdo takový vlastně propašoval, jak ho sem tahle církve mohla vpustit, někoho, kdo neví nic než to, že prostor musí nechávat otevřený? Pojmy z vnitřku a z vnějšku jen škodily, míní, tak lze klidně chápat evangelium, Ježíš, který vnějšek prohlásil za vnitřek, za to byl koneckonců ukřížován. Pak se zase vrátí k tvé počáteční prosbě a je toho názoru, že z *prachu jsme povstali*, v *prach se obrátíme* může utěšit. Tvůj obličej se protáhne hnusem,

nějaký králíček snad, ale v poměru ke všemu, co lidstvo znamená, by byl prach na začátku a prach na konci přece jen málo. *To zní ublíženě*, míní a zase se mu nepohne sval v obličejí. Na chvíli ti to vezme řeč, pak mu dáš za pravdu a zahihňáš se. Uvnitř letištního kostela, *mezi nebem a zemí*, se nezadržitelně hihňáš, nad oltářem je kovový kříž, na něm žádné tělo, kolem slova žalmů, ty si musíš později přečíst – a možná existuje ještě něco třetího, možná to není náhoda a jde o opak všech tvých proher: Buddha může za Q10. Mladý princ, do hloubi duše uražen chudobou, stářím, nemocemi a smrtí, bez váhání prohlásil, že svět je zdání. Zatímco se stále hihňáš, cítíš, jak se v tobě hromadí slzy, tvá vana v koupelně by teď byla jediným bezpečným místem, ale pořád jde o tvou práci a o tvé řešerše.

Teď tě letištní pastor vybídne, aby sis ještě vedle prohlédla mešitu. Otevřete dveře, ošklivý koberec a pantofle, výklenek plný ozdůbek směrem k Mekce, mátově zelený, a páry očí plné výčitek. Tady nemáš co pohledávat, *chrání nás tu muslim*, tady nemá on co pohledávat, a společně zase zavřete dveře. Zpátky v kostele, nazdařbůh listuješ v knize návštěvníků, jen abys zase chytila nit, zjišťuješ, že lidé tam píší Bohu, bez dlouhých okolků, jsou si jak se zdá jistí, že Bůh si to přečte, děkují za usebrání a pozastavení, za požehnání a útěchu. Za něco takového jsi ještě nikdy nikomu neděkovala, tak to také v budoucnu zůstane, místo toho dovnitř načrtneš číslo svého mobilu a mailovou adresu. Cítíš, že to nestačí, a poprosíš pastora o jinou tužku, nachovou, formulaci znáš přesně, jednou tě málem obrátila na víru. Snubní prstýnek a křížek jsou ti dávno ukradené, kdo se dneska ptá po takovém vyznání víry, a píšeš: *Zapřísahám vás, jeruzalémské dcery, při gazelách a při polních laních: nebudte a nezburcujte lásku, , dokud nebude chtít sama.*